

Agitation, der har fundet Sted, og om den Behandling i Pressen, der er sket til Fordel for denne Jernbane. Det kan saamen godt være, at der har fundet en stærk Agitation Sted, men at det er sket i nogen upassende Grad, kan jeg ikke tro. De Herrer maa jo ogsaa vide, at, naar man vil have et nyttigt Foretagende iværksat i en Egn, maa man, selv om der saaledes som det her har været Tilfældet, har været flere Gundreder af de mere Formaaende til at bære det op, ogsaa sætte sig i Forbindelse med den større Del af Befolkningen og belyse Sagen for den. Det maa der til, naar man vil have almindelig Tilslutning, og naar det sker paa en passende Maade, kan jeg ikke indse, at Nogen kan kræntes derved. Naar der har været Tale om Pressen, maa jeg tilstaa, at jeg ikke har læst Meget om denne Sag. Det maa formodentlig være den lokale Presse, hvortil der er gikket; men der kan jo ikke være Tale om, at Maend, der sidde i Folkethinget eller i den foreløbige Bestyrelse for dette Anliggende, kunne have Ansvar for ethvert Ord, der kan være blevet skrevet om en saadan Gjenstand; det kan jo være Noget, som man maa se ikke kjender eller ikke er inde i; men det er mig iøvrigt ikke bekendt, at der er fremkommet Noget, som med Grund kan være Gjenstand for egentlig Paatale eller Anke, saa jeg skal ikke opholde mig længere ved denne Sag.

Berg: Jeg forstaaer meget godt, at man i sin Virksomhed skal have baade sin Forstand, sit Hjerte og sin Fantasi med, men naar Fantasien begynder at skrive Jernbanelove, tror jeg, det er paa Lide, man tager denne Fantasis Frugter i næriere Diesyn, i forstandig Overveelse af, hvad saadanne Frugter ville blive i Fremtiden. Jeg vil ikke anvende denne Betegnelse udelukkende paa det foreliggende Lovforslag, men jeg vil adressere den videre, jeg vil adressere den til den store Flok af Jernbanelove, som strømme ind paa os i en noget foruroligende Grad. Det er min Overbevisning, at det ikke blot er Hjertelag for de vedkommende Egnes Larv og en forstandig Overveelse af familige materielle og andre Hensyn, der derved komme i Betragtning, men det er Fantasier over de umaadelige Fordele, som disse Stumpbaner ville yde de paagjældende Egne, som man har givet for frit Spillerum. Vi have haft i Løbet af de sidste 26 Aar to Krige, som have kostet Landet meget betydelige Dpoffrelser, men desuagtet ere vi i de sidste 13—14 Aar gaaede frem med Udviklingen af vort Kommunikationsvæsen i over-

ordentlig høi Grad. Uagtet Krigen i 1864 kostede Landet overordentlige, materielle Tab og overordentlig stort Landtab, forandrede vi dog ikke derfor Planen for vor Jernbaneudvikling, som vi havde lagt tre Aar i Forveien, men vi gik meget mere ved nye Love til meget betydelige Udvidelser af Statsbanerne til Fyldestgjørelse af de Diemed, som disse Kommunikationsmidler skulde tilfredsstille, og for at tilfredsstille de Krav, man fra Hjertets Side havde mod en stor Del af Landets Befolkning, der var bleven i høi Grad stedmoderlig behandlet; jeg tænker her nærmest paa den nordlige og vestlige Del af Sjælland. Det er min Overbevisning, at man efter Bedtagelsen af disse Love burde være gaaet meget findigt til Værks og først iagttaget Frugten af disse Anlæg, inden man var skreden ind paa storartede nye Anlæg efter et helt nyt System. Det har man ikke gjort. Man er gaaet ind paa en ganske egen Maade, efter ganske egne Regler, at lade anlægge eller selv anlægge Stumpbaner ved forffjellige Love, ibet man har stabt private Firmaer med Statstilskud for visse Baner, og derved have vi bemøjet os med en hel Række af Smaadriftsfelstaber, som, naar de endelig komme i Virksomhed, i allerhøjeste Grad ville forulempe og besværliggjøre den øvrige Hoveddrift, ikke at tale om, at man ved Fordelingen af de Statsmidler, som man der har givet, ingenlunde er gaaet efter forstandige Principer. Thi de Egne, som utvivlsomt selv uden noget væsentligt Statstilskud vilde kunne anlægge deres Jernbaner med nogenlunde Udsigt til, at ialtsald de indirekte Fordele kunde holde det gaaende, har man givet forholdsvis overordentlig store Tilskud gennem Bestemmelserne om Expropriationsudgifternes Udredelse, medens andre Baner ikke have faaet noget Tilsvarende. Som Exempel skal jeg anføre Herning og Fyn. Fyn, siger man, at man har givet 40,000 Rb. pr. Mil, men Expropriationsudgifterne ere gaaede op til omtrent 100,000 Rb. pr. Mil; ganske klart staar det ikke for mig, saa jeg kan ikke angive det med et bestemt Tal, men vi have hørt, at de ville gaa op derimod ved den Maade, hvorpaa man har exproprieret, og navnlig ved Svendborg By ved den — jeg kan næsten sige — flotte Maade, hvorpaa man har søgt at anlægge Banen for at komme til det betegnede Sted, saa man ser strax, at der er en meget væsentlig Uoverensstemmelse mellem de Bevillinger, man har givet til de rigere og fattigere Egne. Jeg siger altsaa, at med Hensyn til Fordelingen af disse Statstilskud til Dporetelsen af disse smaa Driftsfelstaber har man vist meget tvivlsomt havt Det